

TÁJÉKOZTATÓ*
*az államháztartás központi alrendszerének
2020. január havi helyzetéről*

2020. február

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

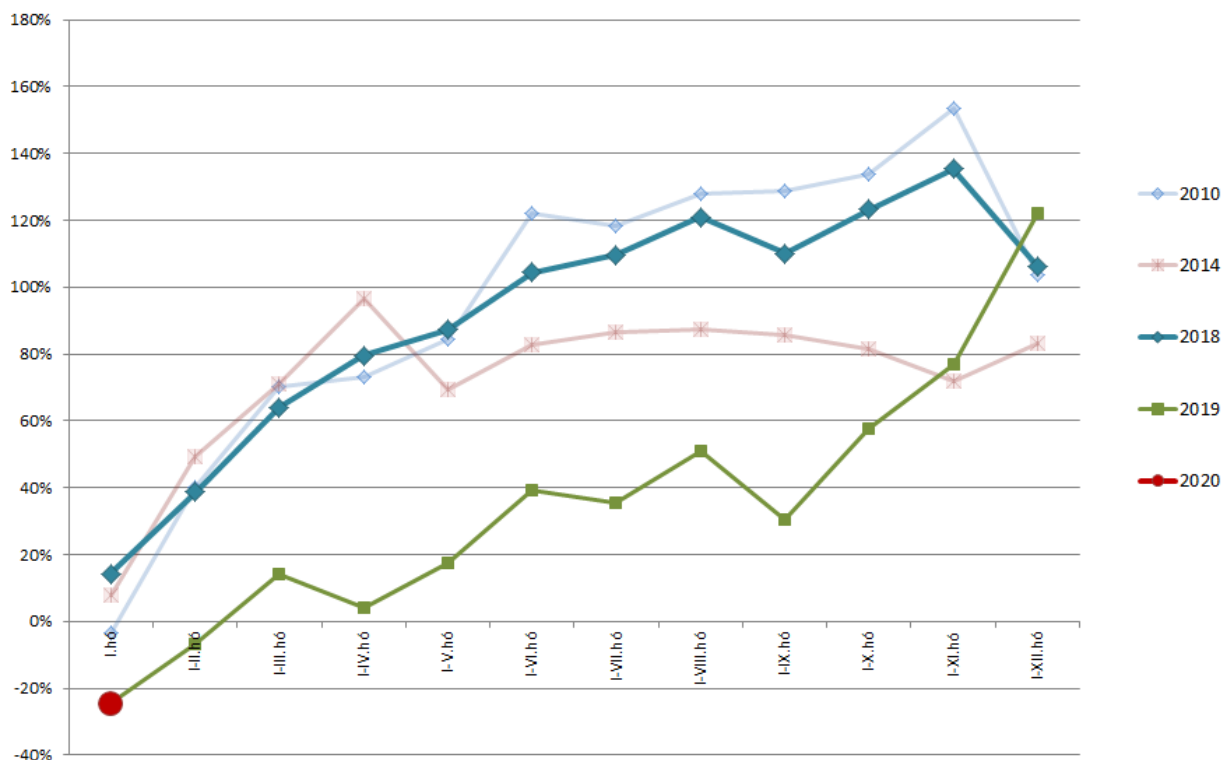
ÖSSZEFOGLALÁS

Az előző évhez hasonlóan 2020-ban is többlettel zárta a költségvetés az év első hónapját. A magyar gazdaság tavaly 5 százalékos közelében növekedett, ami az államháztartás idei első havi pozitív mérlegét is megalapozta.

A kedvező gazdasági és foglalkoztatási folyamatokat alapvetően a hatéves bérmegállapodásban foglalt intézkedések, a családok otthonteremtésének támogatása, a kormány által meghozott munkaerő-piaci és gazdaságfehérítő intézkedések érdemben segítették. A 2019-es év egészét tekintve a foglalkoztatási ráta 70% fölé emelkedett, a munkanélküliségi ráta 3,4%-ra csökkent, 2019. január-novemberben az átlagkereset pedig 11,2%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A minimálbér összege 2020. január 1-jétől 161 ezer forintra, a garantált bérminimum összege pedig 210,6 ezer forintra emelkedett. Ezzel – hasonlóan az előző évekhez – 2020-ban is jelentős mértékű béremelkedés valósulhat meg, így a magyar családok anyagi helyzete még tovább javulhat.

2020-ban tovább folytatódnak a gazdaságvédelmi intézkedések is a vállalkozások további támogatásával, az adórendszer versenyképességének növelésével, az adminisztráció egyszerűsítésével. 2020. január elsejével az első Gazdaságvédelmi akcióterv minden eleme életbe lépett, például a kiva mértéke 13%-ról 12%-ra, a szálláshelyek általános forgalmi adója pedig 18%-ról 5%-ra mérséklődött. A családvédelmi akcióterv keretében 2020. január 1-jétől az életük során legalább négy gyermeket nevelő nők mentesülnek a személyi jövedelemadó megfizetése alól, valamint bevezettük a nagyszülői gyermekgondozási díjat. 2020 januárjában az államháztartás központi alrendszere 90,4 milliárd forintos többlettel zárt. Ezen belül a központi költségvetés 40,8 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok 25,7 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai pedig 23,9 milliárd forintos szufficitet értek el.

**A központi alrendszer egyenlege
az előirányzat százalékában**

Az államháztartás központi alrendszerének 2020. január havi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

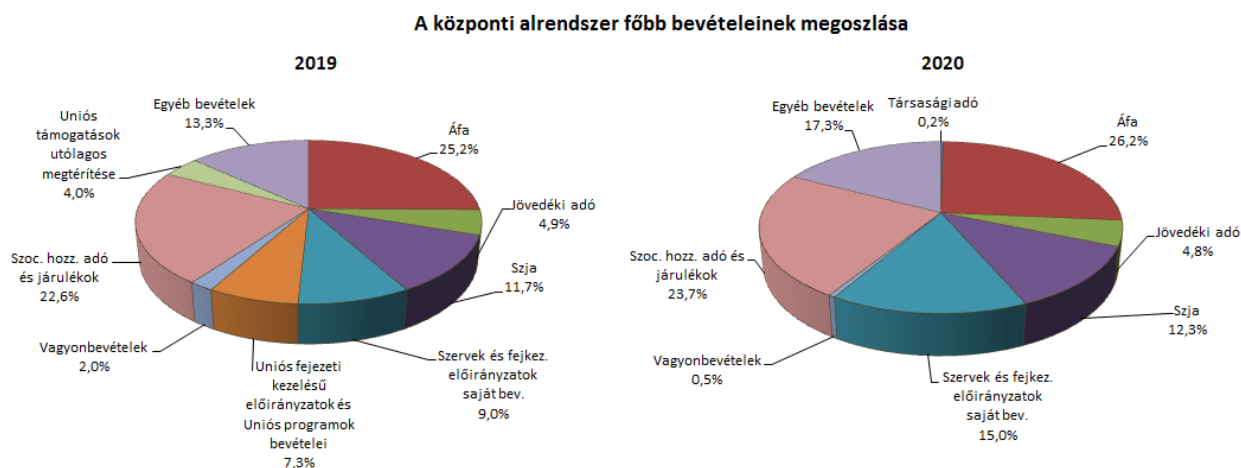
	2019. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2019. I. hó tény milliárd forintban (2)	éves előzetes tény=100% Index (%) (2/1)	2020. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (3)	2020. I. hó tény milliárd forintban (4)	előirányzat=100% Index (%) (4/3)	előző év=100% Index (%) (4/2)
Központi költségvetés egyenlege	-1 023,8	186,5		-359,0	40,8		21,9
bevétel:	14 965,1	1 411,2	9,4	14 522,8	1 448,5	10,0	102,6
kiadás:	15 988,9	1 224,7	7,7	14 881,8	1 407,7	9,5	114,9
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	39,6	23,0	58,1	-8,0	25,7		111,7
bevétel:	658,4	46,6	7,1	633,6	57,6	9,1	123,6
kiadás:	618,8	23,6	3,8	641,6	31,9	5,0	135,2
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-234,8	35,0		0,0	23,9		68,3
bevétel:	5 816,6	512,1	8,8	6 269,5	545,8	8,7	106,6
kiadás:	6 051,4	477,1	7,9	6 269,5	521,9	8,3	109,4
Egyenleg összesen	-1 219,0	244,5		-367,0	90,4		37,0
bevétel:	21 440,1	1 969,9	9,2	21 425,9	2 051,9	9,6	104,2
kiadás:	22 659,1	1 725,4	7,6	21 792,9	1 961,5	9,0	113,7

I.

A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2020. évi január havi 2051,9 milliárd forint összegű bevételei az előző év azonos hónapjához képest 82,0 milliárd forinttal, 4,2%-kal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy növekedtek az általános forgalmi adóból, valamint a személyi jövedelemadóból és a nyugdíj, egészségbiztosítási és munkaró-piaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett magasabb összegben teljesültek a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei és a Központi Maradványalapba történő befizetések. Az „Uniós támogatások utólagos megtérítése” soron a 2020. év során már nem várható bevétel, valamint az „Uniós programok bevételei” mérlegsorra 2020. januárban még nem érkezett bevétel.

Társasági adó jogcímen 2020 januárjában 4,8 milliárd forint bevétel realizálódott, amely az előző év azonos hónapjának bevételét (-24,0 milliárd forint) 28,8 milliárd forinttal haladta meg. A bázisévhez viszonyítva az eltérést a decemberi havi adóelőleg-kiegészítés eltörlése okozza, melynek következtében a 2019. negyedik negyedévi kötelezettségek befizetése 2020 januárjában teljesült. Valamint – szintén a feltöltés eltörlése következtében – az adózók a korábbinál kisebb összegben rendelkeztek az adójukról a decemberi adóelőleg-kiegészítéshez kapcsolódóan, így ezek kiutalásából is kevesebb húzódott át 2020 januárjára.

Az **egyéb központosított bevételekből** januárban összesen 48,1 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előirányzat 8,2%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 14,4 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forint)

Megnevezés	2019. I. hó	2020. I hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	5 216,2	5 718,1	501,9	109,6
Környezetvédelmi termékdíjak	7 710,3	7 064,2	-646,1	91,6
Vízkeszletjárulék	996,5	988,3	-8,2	99,2
Hulladéklerakási járulék	2 734,0	2 830,7	96,7	103,5
Elektronikus útdíj	12 527,4	14 404,5	1 877,1	115,0
Korkedvezmény-biztosítási járulék	-1,0	0,1	1,1	
Időalapú útdíj	5 573,7	6 642,7	1 069,0	119,2
Bírságok és függő tételek	6 766,7	9 858,8	3 092,1	145,7
Egyéb tételek összesen	161,6	571,6	410,0	353,7
Összesen	41 685,4	48 079,0	6 393,6	115,3

A **kisadózók tételes adójából** származó bevétel 2020 januárjában 14,6 milliárd forint volt, mely 2,7 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábnál, melynek oka az adóalanyok számának jelentős mértékű bővülése.

A **kisvállalati adóból** származó bevétel 2020 januárjában 12,9 milliárd forint volt, mely 4,8 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábnál, melynek oka az adóalanyok számának jelentős mértékű bővülése.

Az év első hónapjában **általános forgalmi adóból** 536,9 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 40,4 milliárd forinttal múlta felül. A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

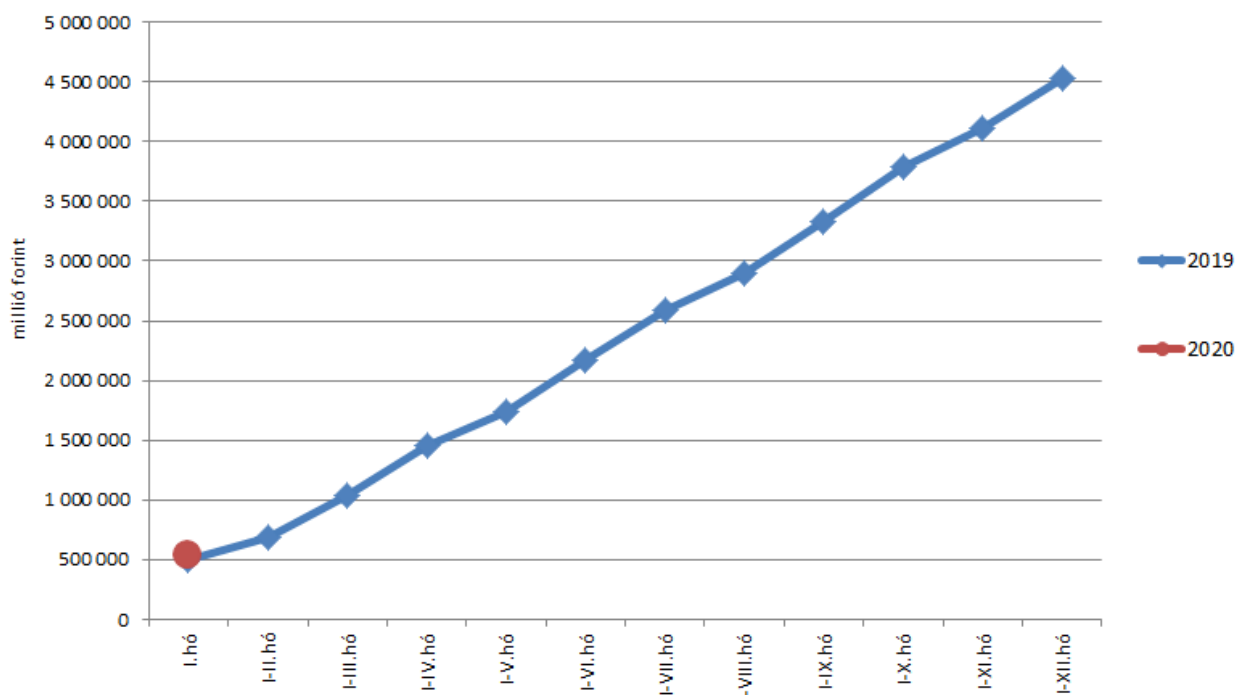
Általános forgalmi adó bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2019. I. hó	2020. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	692,1	779,0	86,9	112,6
Kiutalás	195,6	242,1	46,5	123,8
Egyenleg	496,5	536,9	40,4	108,1

A belföldi és dohánytermékek utáni áfabevétel egyaránt növekedett, míg az import utáni csökkent. A belföldi befizetések növekedése elsősorban a kereskedelemhez és a feldolgozóiparhoz köthető. A dohánytermékek utáni bevételek előző évhez viszonyított növekedését elsősorban a 2019. januári és 2019. júliusi adómérték-emelés határozza meg. Az import utáni befizetések csökkenésének háttérben az alacsonyabb forgalom áll. A

kiutalások növekedéséhez hozzájárult, hogy a magasabb befizetések magasabb kiutalásokkal járnak.

Általános forgalmi adó

A **jövedéki adó**ból származó bevétel az év első hónapjában 98,5 milliárd forintot tett ki, amely 1,7 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi bevételnél.

Jövedéki adó bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2019. I. hó	2020. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	50,8	51,8	1,0	102,0
Dohánygyártmány jövedéki adó	33,8	37,8	4,0	111,8
Egyéb termék jövedéki adó	10,9	6,6	-4,3	60,6
Import jövedéki adó és energiaadó	1,3	2,3	1,0	176,9
Jövedéki adók összesen	96,8	98,5	1,7	101,8

Az üzemanyagok utáni bevétel növekedését elsősorban a magasabb üzemanyag-forgalom indokolja. A dohánytermékek utáni bevételek emelkedésének háttérében elsősorban az adómérték-emelés áll. Az egyéb termékek esetében a bevételek csökkenésének háttérében a bázisévi bevételeket csökkentő, a népegészségügyi termékadót érintő, 2019-től életbe lépő változásokhoz köthető készletezési hatás áll. A 2019. január 1-jétől szintén a jövedéki adó soron szereplő energiaadó bevételek növekedésének háttérében a magasabb energiafelhasználás áll.

A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első hónapjában 251,7 milliárd forint volt, amely 21,0 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedés.

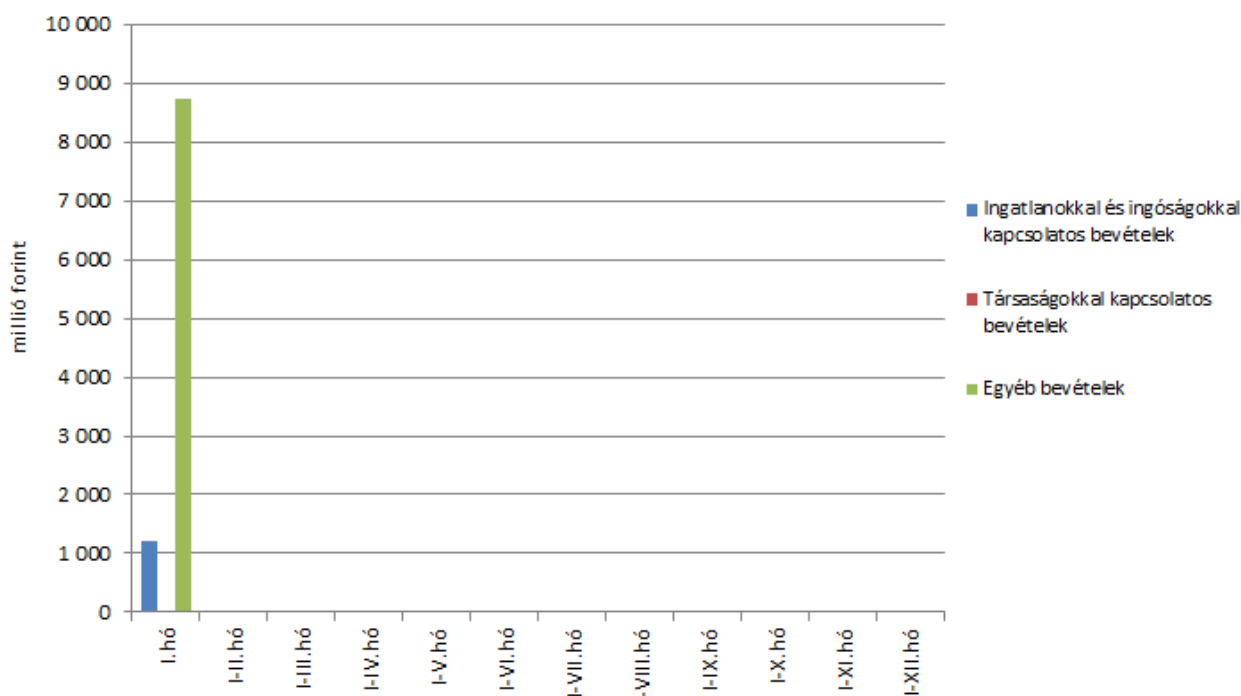
Személyi jövedelemadó bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2019. I. hó	2020. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	232,5	253,4	20,9	109,0
Kiutalás	1,8	1,7	-0,1	94,4
Egyenleg	230,7	251,7	21,0	109,1

A „**Központi Maradványalapba történő befizetések**” mérlegsorra, a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok terhére 2020. januárban összesen 48,2 milliárd forint maradvány került befizetésre, szemben az előző évi januári minimális összeggel.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** első havi összege 10,0 milliárd forint volt, melynek meghatározó tételei a kvótaértékesítésből származó bevétel és az MNV Zrt. rábizott vagyonával kapcsolatos bevételek. A befizetések összetételét a következő diagram szemlélteti.

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2020. évben

Az **uniós bevételek** főszabály szerint a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetbe érkeznek, ezek kimutatására szolgál az „Uniós programok bevételei” mérleg sor, valamint az „Egyéb uniós bevételek” mérleg sor.

Az „**Uniós programok bevételei**” mérleg soron 2020 első hónapjában nem keletkezett bevétel. Az év egésze tekintetében 1482,0 milliárd forint bevétel került tervezésre az előirányzaton.

A „**Egyéb uniós bevételek**” soron belül a vámbeszedési költség megtérítése 1,4 milliárd forintot tett ki január végéig. Ez az összeg az éves előirányzat 7,9%-a, és 0,2 milliárd forinttal maradt el a 2019. év azonos hónapjában keletkezett bevételtől. Az „Uniós támogatások utólagos megtérítése” soron a 2020. év során nem várható bevétel.

Az év első hónapjában a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból a Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető bevétel** az alap összes bevételének 97,7%-át tette ki. A 2020. január végi szociális hozzájárulási adó- és járulékbévételek (306,7 milliárd forint) 9,8% -kal, 27,4 milliárd forinttal haladták meg az előző év azonos hónapjának a bevételeit. A tárgyévi magasabb teljesítés oka egyrészt, hogy a szociális hozzájárulási adó Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető hányada a 2019. évi 70,22%-ról 71,63%-ra emelkedett, másrészt, hogy a bruttó átlagkeresetek az előző évben 10%-ot meghaladó mértékben növekedtek. A nyugdíjjárulék mértéke a 2020. évben változatlanul 10%. Az első hónapban a szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek az éves törvényi előirányzat 8,7%-át tették ki.

Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó I. havi bevétel az alap összes bevételének 68,7%-át tette ki. A 2020. január végi szociális hozzájárulási adó- és járulékbévételek (159,4 milliárd forint) 12,1%-kal, 17,2 milliárd forinttal haladták meg az előző év azonos hónapjának a bevételeit. A tárgyévi magasabb teljesítés oka, hogy a szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető hányada a 2019. évi 27,31%-ról 28,37%-ra emelkedett, másrészt a növekvő bruttó keresetkiáramlás. A biztosított egészségbiztosítási járulék mértéke a 2020. évben változatlanul 7%. Az első hónapban a szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek az éves törvényi előirányzat 8,7%-át tették ki.

Az **egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék Nemzeti Foglalkoztatási Alapot megillető hányada** 20,7 milliárd forint lett, mely 2,5 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos hónapjának értékét. A **szociális hozzájárulási adóból** az NFA idén nem részesül.

Az I. hónapban az Egészségbiztosítási Alap **egészségügyi hozzájárulásból** származó bevétele 0,2 milliárd forintot tett ki, ez 26,7 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos hónapjának a bevételétől. A tárgyévi alacsonyabb teljesítés oka, hogy az egészségügyi hozzájárulás adónem beolvadt a szociális hozzájárulási adóba, ennek hatása a pénzforgalomban 2019 februárjától már érzékelhető.

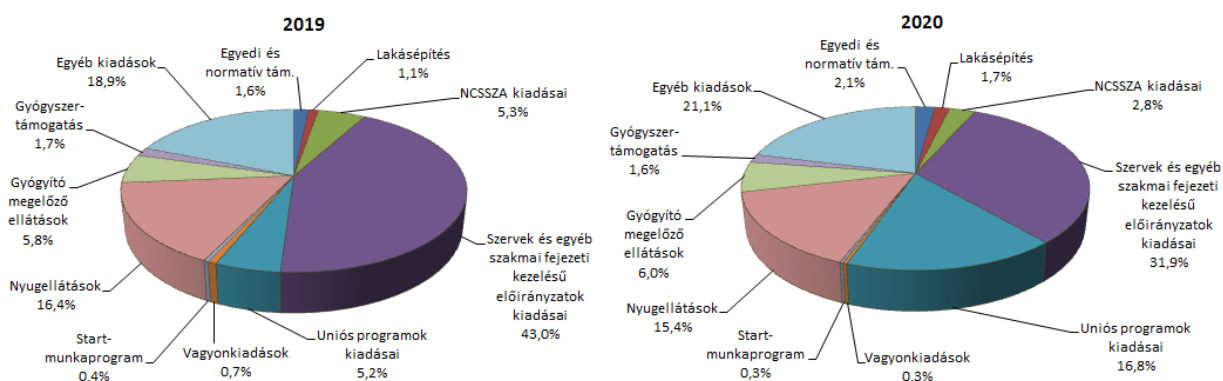
A **Nyugdíjbiztosítási Alap** 2020-ban 46,9 milliárd forint **központi költségvetési támogatásban** részesül. A támogatás 3,9 milliárd forintos, január hónapra számított időarányos összegét a Magyar Államkincstár a Nyugdíjbiztosítási Alap részére átutalta.

Az Egészségbiztosítási Alap költségvetési támogatásai, térítései 2020 első hónapjában összesen 48,9 milliárd forintot tettek ki, amely 12,0 milliárd forinttal magasabb, mint az előző év azonos hónapjában átutalt összeg. Ebből január hónapban az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átvett pénzeszközként 38,6 milliárd forint támogatást kapott, szemben a tavalyi év azonos hónapjában átutalt 36,5 milliárd forintos összeggel.

2. A FŐBB KIADÁSOK

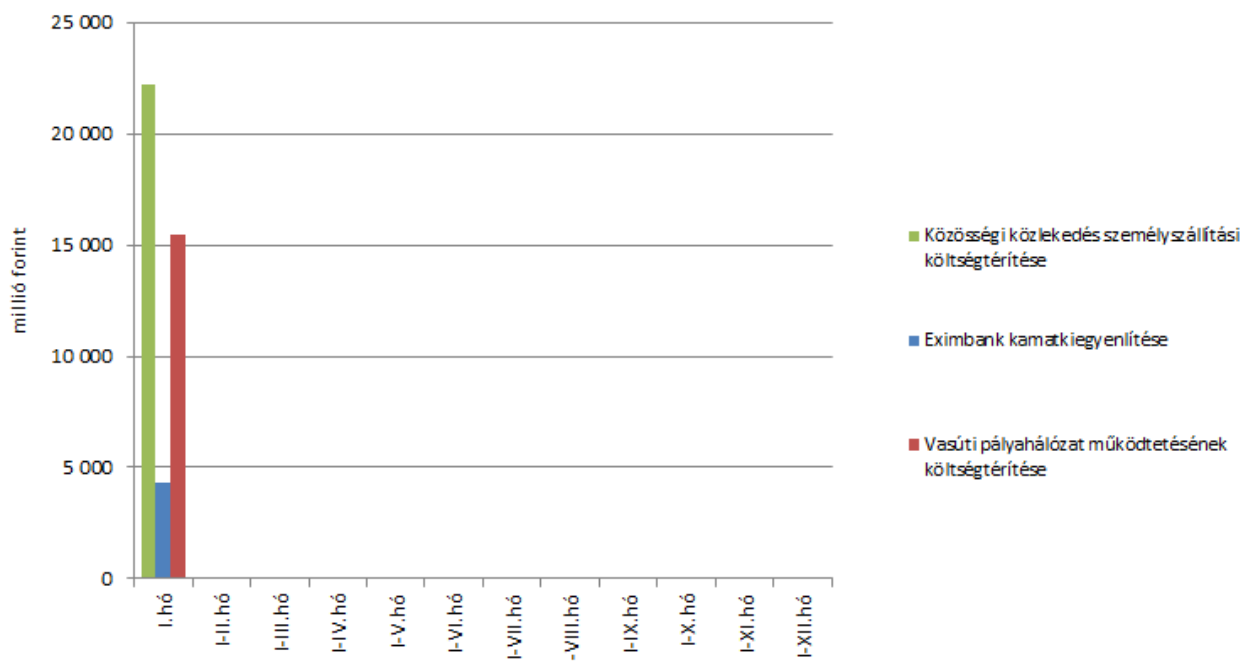
A központi alrendszer 2020. évi január havi 1961,5 milliárd forint összegű kiadásai 236,1 milliárd forinttal, 13,7%-kal haladták meg az előző év azonos hónapjának a teljesítését, mely főként az uniós programok kiadásainak a 2019. év január hónapjához viszonyított magasabb teljesülésével függ össze. Magasabban alakultak továbbá az előző év január hónaphoz képest a kamatkiadások, az EU költségvetéséhez történő hozzájárulás, a nyugellátásokra és a gyógyító-megelőző ellátásra fordított összegek.

A központi alrendszer főbb kiadásainak megoszlása

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások januárban 41,9 milliárd forintot tettek ki. Ez 13,6 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos hónapjának teljesítését. Az eltérést nagyrészt az magyarázza, hogy a vasúti pályahálózat-működtetési költségterítésre az idén januárban 15,4 milliárd forint került elszámolásra, míg tavaly januárban nem történt kifizetés. Ugyanakkor viszont az Eximbank Zrt. részére nyújtott kamatkiegyenlítés összege 1,8 milliárd forinttal alacsonyabb lett az egy évvel korábbinál. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2020. évben

A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások összege az év első hónapjában 32,8 milliárd forint volt, mely az előző év azonos hónapjához viszonyítva 14,0 milliárd forinttal teljesült magasabban. Az eltérés elsősorban a 2018. július 1-jétől egyes meglévő konstrukciók, ilyen a családi otthonteremtési kedvezmény, új elemekkel történő kiterjesztésére vezethető vissza. Az idei kifizetés megemelkedését okozta még a szintén 2018. július 1-jétől kezdődően a többgyermekes családok lakáscélú jelzáloghiteltartozásának csökkentésére nyújtott támogatás igénybevételi lehetőségének kibővítése, valamint összegének jelentős megemelése. Ezenfelül az árfolyam- és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A főbb támogatásokat a következő táblázat részletezi:

Megnevezés	2019. I. hó	2020. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	66,1	34,3	-31,8	51,9
<i>Ebből:</i>				
<i>családi pótlék</i>	51,6	26,8	-24,8	51,9
<i>gyermekgondozást segítő ellátás</i>	10,4	4,5	-5,9	43,3
<i>gyermeknevelési támogatás</i>	1,9	1,0	-0,9	52,6
<i>életkezdesi támogatás</i>	0,3	0,4	0,1	133,3
Korhatár alatti ellátások	7,9	7,5	-0,4	94,9
<i>Ebből:</i>				
<i>korhatár előtti ellátás és táncművészeti életjáradék</i>	1,7	1,5	-0,2	88,2
<i>szolgálati járandóság</i>	6,2	6,0	-0,2	96,8
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	15,9	11,9	-4,0	74,8
<i>Ebből:</i>				
<i>járási szociális feladatok ellátása</i>	6,9	7,1	0,2	102,9
<i>fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	7,0	3,0	-4,0	42,9
<i>politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	1,1	1,0	-0,1	90,9
Különféle jogcímen adott térítések	1,9	2,0	0,1	105,3
<i>Ebből:</i>				
<i>közgyógyellátás</i>	1,3	1,4	0,1	107,7
Összesen	91,8	55,7	-36,1	60,7

A **családi támogatásokra** idén januárban összesen 34,3 milliárd forintot fordítottak, amely a 2019. évi január havi kiadásoktól 31,8 milliárd forinttal maradt el. Ezt az okozta, hogy 2019. januárban a családi támogatások egyes ellátásai (családi pótlék, anyasági támogatás, gyermekgondozást segítő ellátás, gyermeknevelési támogatás) esetében – a február eleji munkaszüneti napok alakulására tekintettel – a januári mellett a február hónapban fizetendő ellátások folyósítására is januárban került sor.

A **korhatár alatti ellátásokra** 2020. január hónapban 7,5 milliárd forintot folyósítottak, mely mindössze 0,4 milliárd forinttal alacsonyabb az előző év azonos hónapjában e célra kifizetett összegnél. Ebből a szolgálati járandóságra 6,0 milliárd forintot folyósítottak, a fennmaradó részt a korhatár előtti ellátásra és táncművészeti életjáradékokra fordított összegek tették ki. Az adatok tartalmazzák ezen ellátások januárban végrehajtott emelésének (a nyugdíjakra vonatkozó szabályok szerint végrehajtott 2020. évi januári 2,8%-os emelés, valamint a 2019. évi novemberi 0,7%-os kiegészítő emelés) hatását. A korhatár előtti ellátásban és a szolgálati járandóságban részesülők közül azok, akik elérik a nyugdíjkorhatárt, öregségi nyugdíjra válnak jogosulttá.

Idén az első hónapban a **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra** 11,9 milliárd forintot fizettek ki, elmaradva az egy évvel korábbi kiadástól. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokon belül a legnagyobb összeget (7,1 milliárd forint) a járási szociális feladatok ellátására (gyermekek otthongondozási díja, ápolási díj, időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás) fordították. Az adatok tartalmazzák az ápolási díj 5%-os, valamint a gyermekek otthongondozási díja közel 24%-os emelésének hatását. A kiadást befolyásolja továbbá, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma, köszönhetően a kedvező munkaerő-piaci folyamatoknak, csökkenő tendenciát mutat. 2020 januárjában a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára 3,0 milliárd forintot folyósítottak, szemben az előző évi januári 7,0 milliárd forinttal. Ennek oka az, hogy 2019-ben a januári mellett a február hónapban fizetendő ellátások folyósítására is januárban került sor, hasonlóan a

családi támogatásokhoz. A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítéseknél (1,0 milliárd forint), továbbá egyéb kisebb ellátásoknál (például mezőgazdasági járadék, házastársi pótlék) viszont csökkenés látható, figyelemmel arra, hogy ezek kifutó jellegű ellátások.

A **különféle jogcímen adott térítések** 2020. január havi összege nagyságrendjében hasonló volt az előző év azonos hónapjához viszonyítva. A térítéseken belül a legnagyobb összeget, 1,4 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2020. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 739,0 milliárd forint állami támogatást biztosít, ami a 2019. évi 728,9 milliárd forintos törvényi előirányzatnál 10,1 milliárd forinttal magasabb. E többlet döntően a 2017-2019. évi bérintézkedések hatásainak ágazati (így a köznevelési, szociális, gyermekétkeztetési, valamint a kulturális) támogatásokba való beépítésére, valamint kisebb részben egyes működési célú feladatok ellátására szolgál fedezetül. Az említett ágazati bérintézkedések hatása ténylegesen 24,5 milliárd forint többletet jelent a fejlesztési célú előirányzatok előző évhez viszonyított 2,9 százalékpontos csökkenése mellett. A csökkenés oka, hogy főként néhány kiemelt beruházás megvalósítása a végéhez közeledik (Pannon Park, Normafa Park beruházások), így az előirányzatuk összege is jelentősen csökkent. A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

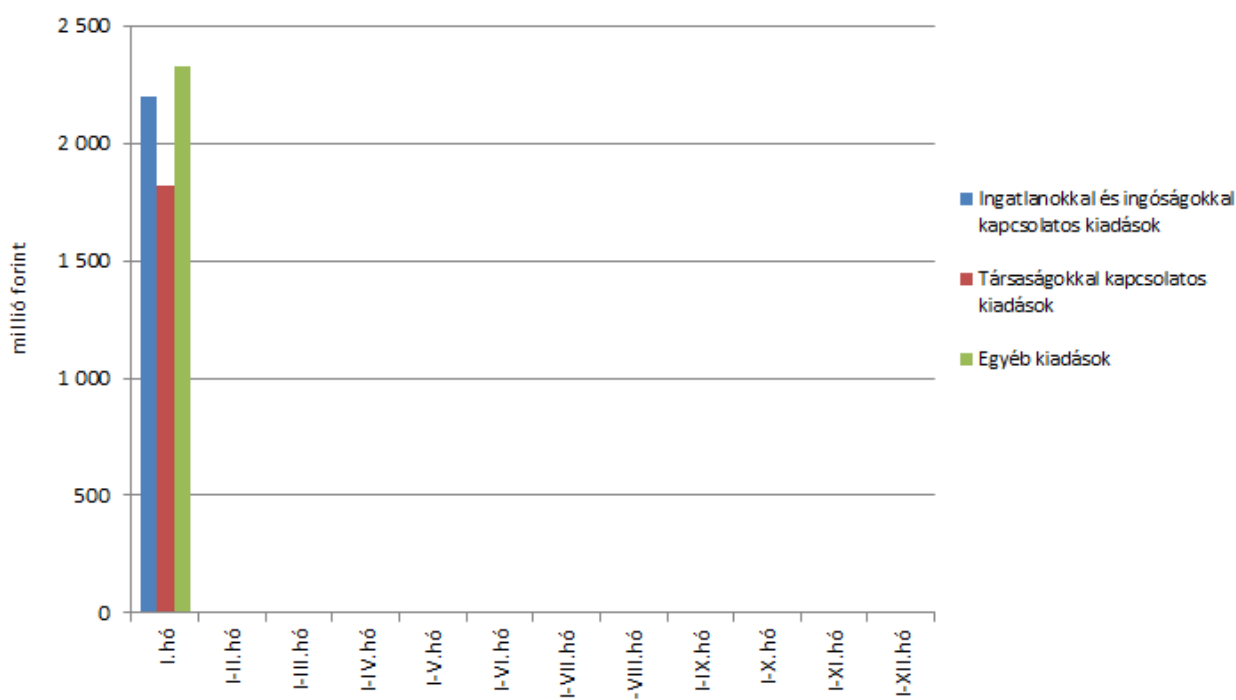
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2019. I. hó	2020. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	73,6	75,0	1,4	101,9
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	18,9	18,7	-0,2	98,9
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	19,6	22,6	3,0	115,3
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása</i>	27,8	30,4	2,6	109,4
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	7,3	3,3	-4,0	45,2
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	0,3	0,2	-0,1	66,7
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	9,7	0,0	-9,7	
Összesen	83,6	75,2	-8,4	90,0

A „**Hozzájárulás az EU költségvetéséhez**” mérlegsoron 2020 januárjában 66,1 milliárd forint kiadás teljesült, ami a törvényi előirányzat 16,6%-a, és a tervezettnél megfelelően alakult. A hozzájárulás 23,7 milliárd forinttal haladta meg a 2019. év azonos hónapjában teljesített kiadást.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** január végi összege 6,3 milliárd forint volt, amelynek összetételét az alábbi diagram mutatja be:

Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a 2020. évben

A **Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból** (NKFI Alap) – működési kiadások nélkül – januárban jelentős, 14,7 milliárd forint teljesült, melyből 1,1 milliárd forint a Kutatási Alaprészen, 13,6 milliárd forint pedig az Innovációs Alaprészen keresztül valósult meg. Összesen 310 pályázati nyertes részesült támogatásban. A NKFI Alap pályázatai közül e hónapban 114 pályázatával a PIACI-KFI („Piacvezérelt kutatás-fejlesztési és innovációs projektek támogatása”) 11,8 milliárd forintos támogatása emelkedett ki.

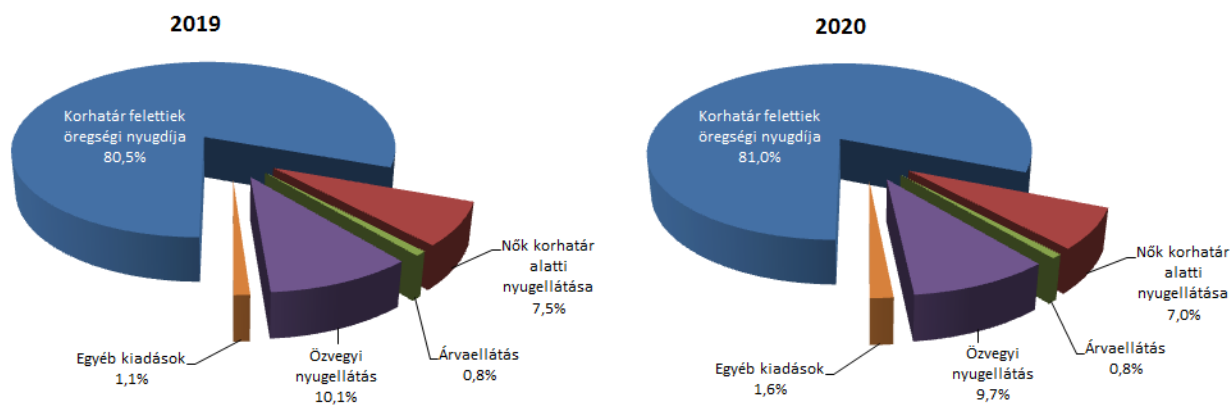
Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból** finanszírozott Start-munkaprogram kiadása, mely január végéig 4,9 milliárd forintban teljesült. E kiadás az előző év azonos hónapjában teljesített összegtől 1,5 milliárd forinttal maradt el.

A **Bethlen Gábor Alapból** a Rákóczi Szövetség támogatására – az ez évre előirányzott összegnek megfelelően – 1,1 milliárd forint került kifizetésre, mely a határon túl élő magyar polgárok oktatására, valamint a Kárpát-medencei magyarság kulturális támogatására és a közösségi összetartozás megőrzésére szolgál.

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** 2020. januári **nyugdíjkiadásai** 302,0 milliárd forintban teljesültek, ami 19,0 milliárd forinttal haladta meg az előző év január havi kiadásokat. A januári kifizetések tartalmazzák a tavalyi év magasabb inflációs hatása miatti 0,7%-os kiegészítő nyugdíjemelést, és a tárgyévre tervezett 2,8%-os nyugdíjemelést.

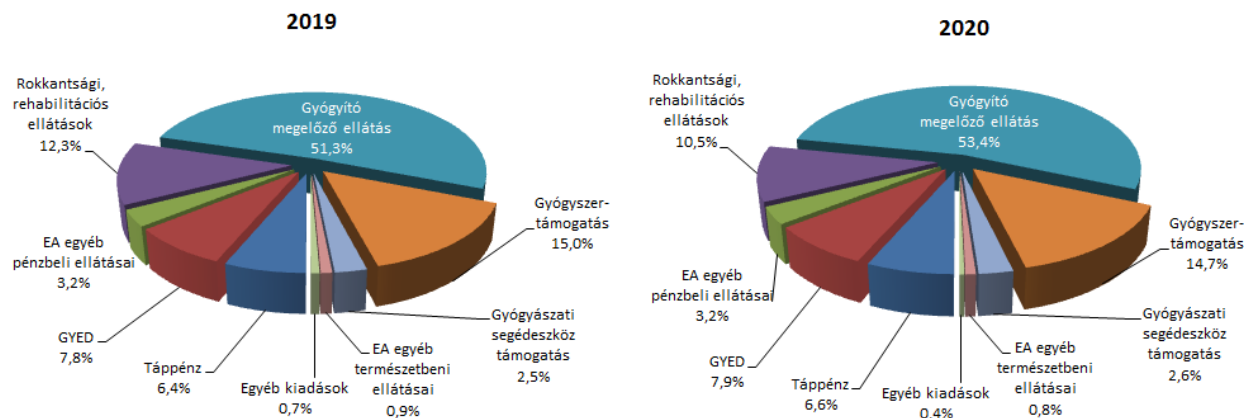
A nyugellátási kiadásokon belül a korbetöltött öregségi nyugellátások 7,4%-kal meghaladták a tavaly januári kiadásokat, míg a nők 40 éves jogosultsági idejével igénybe vehető korhatár alatti ellátások 0,1 százalékponttal elmaradtak a tavaly januári kiadásoktól. Az eltérő tendenciák magyarázata, hogy 2019-ben nem változott az öregségi nyugellátásra jogosultság 64 éves korhatára, így az év egészében folyamatosan kerültek megállapításra új ellátások. Az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésével a korábban nők40-el nyugdíjjogosulttá válók is jelentős számban kerültek át a korbetöltött öregségi nyugellátások csoportjába. A korbetöltött öregségi nyugellátások korhatára 2020. január 1-jétől fél évvel, 64,5 évre emelkedett. A korhatáremelés következtében 2020 első félévében – a folyamatban lévő ügyek lezárásán túl – nem kerül sor új ellátás megállapítására, emiatt az öregségi nyugellátásra jogosultak létszáma az első félévben várhatóan jelentősen csökkenni fog. A nők 40 éves jogosultsági idejével igénybe vehető korhatár alatti ellátásokra a korhatáremelés nincs hatással, így ezen az ellátási jogcímen az első félév végéig folyamatos ellátásszám-növekedés lesz tapasztalható. A nyugellátási kiadások ellátási jogcímeinek alakulását a következő ábra mutatja be:

Nyugellátási kiadások ellátási jogcímenként

Az Egészségbiztosítási Alap kiadásainak összetételét a következő ábra mutatja be:

Egészségbiztosítási Alap kiadásai

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 117,0 milliárd forint volt az első hónapban, ez 17,8 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak értéke. Az előző évhez viszonyított magasabb összegű kiadás meghatározó részben az összevont szakellátásnál (ezen belül a nagyértékű gyógyszerfinanszírozásnál), kisebb részben a cél előirányzatoknál jelentkezik (a 2019. július 1-jei 8%-os béremeléssel összefüggő többletfinanszírozásból adódóan).

Gyógyszertámogatásra az év első hónapjában 32,2 milliárd forintot költött az egészségbiztosítás, amely 3,2 milliárd forinttal magasabb a 2019. évi I. havi összegénél.

Az Egészségbiztosítási Alap összes kiadásának 28,2%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

**Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása
(milliárd forint)**

Megnevezés	2019. I. hó	2020. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	57,4	61,9	4,5	107,8
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantsági, rehabilitációs ellátások</i>	23,7	23,1	-0,6	97,5
<i>Gyermekgondozási díj</i>	15,1	17,2	2,1	113,9
<i>Táppénz</i>	12,3	14,4	2,1	117,1

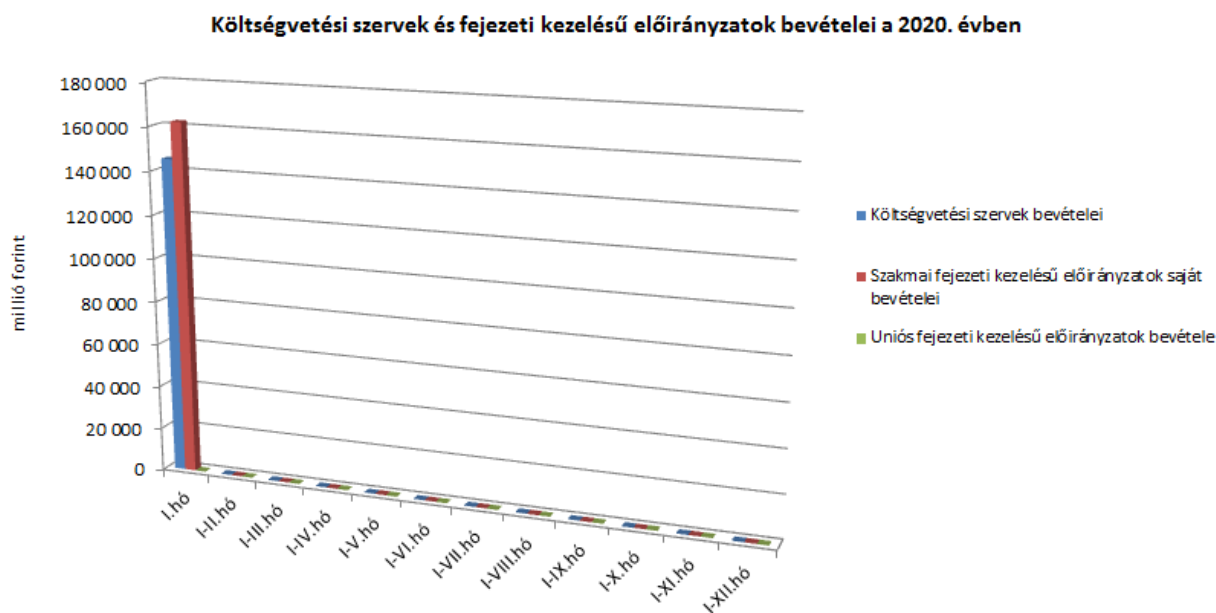
3. A KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS SZAKMAI FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

A „**Költségvetési szervek bevételei**” mérlegsoron 2020 januárjában 145,3 milliárd forint bevétel keletkezett, mely 8,7%-kal alacsonyabb az előző év azonos hónapjához képest. Az intézmények bevételeiből az alábbi tételek emelhetők ki: 79,1 milliárd forint a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által az egészségügyi intézményeknek utalt támogatás, valamint 5,6 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként.

A „**Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei**” mérlegsor bevételei 2020 januárjában 162,2 milliárd forintot tettek ki, mely 144,2 milliárd forinttal magasabb az előző év azonos hónapjához képest. A bevételek jelentős részét az „Alapok alapja GINOP pénzügyi eszközök” törvényi sorra befolyt bevételek teszik ki (146,7 milliárd forint), mely nem uniós bevételként jóváírt tétel, az ilyen jellegű bevétel 2019 januárjában minimális volt.

A nem a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetbe érkező uniós bevételek kimutatására az „**Uniós fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele**” mérlegsor szolgál, melyen az év első hónapjában nem keletkezett bevétel, ugyanakkor az éves előirányzat 14,1 milliárd forint.

A 2020. január havi, közel 308 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

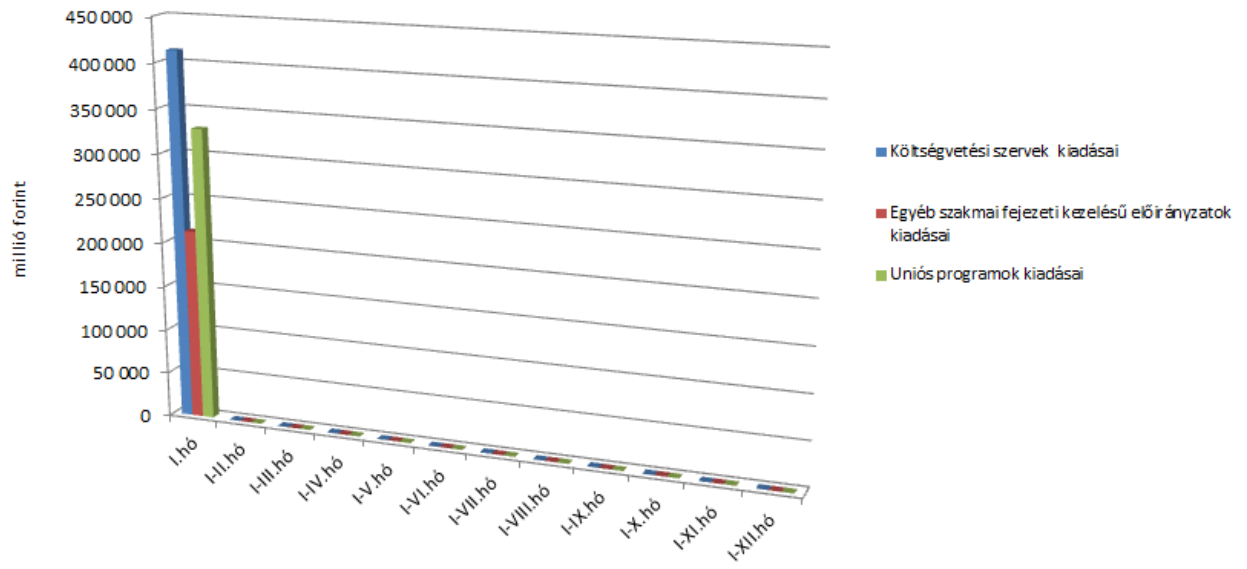
A „Költségvetési szervek kiadásai” mérlegsoron 2020 januárjában 413,1 milliárd forint kiadás keletkezett, mely 13,8%-kal alacsonyabb az előző év azonos hónapjához képest. Az intézmények teljesítéséből 276,6 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, mely 10,5 milliárd forinttal magasabb, mint az előző évi januári, e célú kiadás. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 4,0 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala központi költségvetéséből szolgáltatások kifizetésére, valamint 3,8 milliárd forint a „Külképviseletek igazgatásánál”, a 2020. január-február havi devizaellátmányra és a kihelyezett dolgozókat megillető munkabér utalására. A két év első hónapjának kiadásai közötti eltérést okozó tényezők közül kiemelhetők a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatalánál tavaly januárban kifizetett magasabb összegek (pl. Gripen repülőgépek bérleti díja, valamint helikopter beszerzése).

Az „Egyéb szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai” mérlegsor kiadásai 2020 januárjában 213,6 milliárd forintot tettek ki, mely 18,6%-kal alacsonyabb az előző év azonos hónapjához képest. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi tételek emelhetők ki: 44,0 milliárd forint maradvány befizetése az „Állami többletfeladatok” törvényi sorról a Központi Maradványelszámolási Alapba, 30,4 milliárd forint normatív finanszírozásra (nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, hit- és erkölcsoktatás és tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések), illetve szociális célú humánszolgáltatásokra, 28,3 milliárd forint a Modern Városok Program keretében megvalósuló fejlesztésekre, 19,4 milliárd forint a közúthálózat fenntartására és működtetésére, 13,5 milliárd forint kifizetése az „Egyházi alapintézmény működés, SZJA rendelkezés és kiegészítése” törvényi sorról, illetve 10,4 milliárd forint az autópálya rendelkezésre állási díj. A két év első hónapjának kiadásai közötti eltérést okozó számos tényező közül kiemelhető elsősorban a Modern Városok Program keretében megvalósuló fejlesztésekre kifizetett összegek.

Az „Uniós programok kiadásai” mérlegsoron 2020. első hónapjában 329,0 milliárd forint összegű kifizetés történt, amely az éves előirányzat 19,6%-os teljesítését jelenti. A felmerült kiadások túlnyomó részét a 2014-2020-as programozási időszak kohéziós operatív programjai adták, összesen 310,8 milliárd forint értékben. Az év első hónapjában a legjobban teljesítő operatív programok: a Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program 163,8 milliárd forint, valamint az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program 112,1 milliárd forint kifizetéssel.

A 2020. január havi, közel 956 milliárd forint összegű kiadások megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai a 2020. évben

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 26,4 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 33,8 milliárd forinttal lett több az előző év azonos hónapjához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I. hó	
	2019	2020
1. Bevétel	17,0	15,3
1.1. Forint	17,0	15,4
1.1.1. Államkötvények kamata	17,0	15,4
1.1.2. Kincstárjegyek kamata	0,0	0,0
1.1.3. Repóügyletek kamata	0,0	0,0
1.1.4. KESZ forint-betét kamata	0,0	0,0
1.2. Deviza	0,0	-0,1
1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai	0,0	-0,1
2. Kiadás	43,4	75,5
2.1 Forint	22,9	41,3
2.1.1. Forinthitelek kamata	4,8	5,2
2.1.2. Államkötvények kamata	10,4	29,4
2.1.3. Kincstárjegyek kamata	7,7	6,7
2.1.4. Repóügyletek kamata	0,0	0,0
2.1.5. Egyéb függő tételek	0,0	0,0
2.2. Deviza	20,5	34,2
2.2.1. Devizahitelek kamata	0,0	0,0
2.2.2. Devizakötvények kamata	20,5	34,2
3. Kamategyenleg	26,4	60,2

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága 2020. január végéig 74,2 milliárd forinttal csökkent négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a nettó devizatorlesztés, amely jelentős összeggel, 469,2 milliárd forinttal csökkentette a költségvetés adósságát.
- **A második – előbbivel ellentétes, növelő hatású – tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás 274,2 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáró devizaadósságot finanszírozza.
- **A harmadik – szintén növelő hatású – tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 97,0 milliárd forinttal növelte.
- **A negyedik – növelő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása és egyéb tényezők miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok növekedése 23,8 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint január végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2020-ban, milliárd forint

	2019. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2020. január 31.		változás százalékpont
	előzetes állomány	megoszlás (%)					előzetes állomány	megoszlás (%)	
	I. hónap								
1. Forint	24 357,1	82,06	1 065,1	790,9	0,0	274,2	24 631,3	83,19	1,13
1.1. Hítel	1 208,1	4,07	0,0	0,0	0,0	0,0	1 208,1	4,08	0,01
1.1.1. Külföldi	1 208,1	4,07	0,0	0,0	0,0	0,0	1 208,1	4,08	0,01
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	23 149,0	77,99	1 065,1	790,9	0,0	274,2	23 423,2	79,11	1,12
1.2.1. Piaci értékesítésű	23 109,8	77,86	1 065,1	790,9	0,0	274,2	23 384,0	78,98	1,12
1.2.1.1. Kötvény	13 378,5	45,07	382,9	290,5	0,0	92,4	13 470,9	45,50	0,43
1.2.1.2. Diszkont kincstárjegy	657,3	2,21	192,2	147,7	0,0	44,5	701,8	2,37	0,16
1.2.1.3. Lakossági állampapír	9 074,0	30,57	490,0	352,7	0,0	137,3	9 211,3	31,11	0,54
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,13	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,13	0,00
2. Deviza	5 121,2	17,25	6,1	475,3	97,0	-372,2	4 749,0	16,04	-1,21
2.1. Hítel	825,4	2,78	0,0	0,0	15,3	15,3	840,7	2,84	0,06
2.1.1. Külföldi	825,4	2,78	0,0	0,0	15,3	15,3	840,7	2,84	0,06
2.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
2.2. Állampapír	4 295,8	14,47	6,1	475,3	81,7	-387,5	3 908,2	13,20	-1,27
2.2.1. Külföldi	3 713,5	12,51	0,0	475,1	70,8	-404,3	3 309,2	11,18	-1,33
2.2.2. Belföldi	582,3	1,96	6,1	0,2	10,9	16,7	599,0	2,02	0,06
Összesen	29 478,3	99,31	1 071,2	1 266,2	97,0	-98,0	29 380,3	99,23	-0,08
Egyéb kötelezettség	203,7	0,69	33,1	13,1	3,8	23,8	227,5	0,77	0,08
MINDÖSSZESEN	29 682,0	100,00	1 104,3	1 279,2	100,7	-74,2	29 607,8	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága január végéig 372,2 milliárd forinttal 4749,0 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2019. év végi 17,3%-os szintről 16,0%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A kedvező likviditási helyzetre tekintettel és a devizalejáratok csökkentése érdekében az ÁKK január hónapban 1 milliárd amerikai dollár névértékben vásárolt vissza négy, 2021-24 közötti lejáratú, magas kamatozású devizakötvényből összesen 306,9 milliárd forint értékben.

A költségvetés forintadóssága január végéig 274,2 milliárd forinttal nőtt, és 24 631,3 milliárd forintot tett ki, a forint részarány elérte a teljes államadósság 83,2%-át. 2019 decemberében ez az arány 82,1% volt.

2020. január végén a lakossági állampapírok állománya 9211,3 milliárd forintot tett ki, ami 137,3 milliárd forint növekedést jelent 2019. december vége óta. A növekedést elsősorban a Magyar Állampapír Plusz értékesítése eredményezte, amely mellett az Egyéves Magyar Állampapír, Prémium Magyar Állampapír, Kincstári Takarékjegyek és a Babakötvény értékesítések is hatottak a lakossági állampapírok állományváltozására.

A kizárólag lakossági ügyfelek által vásárolható Magyar Állampapír Plusz állomány januárban 279,2 milliárd forinttal növekedett, hó végére 3415,2 milliárd forintot ért el. A nyomdai úton előállított Magyar Állampapír Plusz állománya 28,8 milliárd forint növekedés következtében 89,0 milliárd forint volt hó végén. Az egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír állománya, a forgalmazóktól történő visszavásárlás ellenére 2020. január végén 23,6 milliárd forinttal növekedett, amely így 2542,0 milliárd forintot tett ki.

A már nem értékesített Bónusz Magyar Állampapír 0,3 milliárd forint csökkenést követően 451,1 milliárd forintos állománnyal zárt hó végén. A kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír állománya 31,7 milliárd forint összegű csökkenése következtében 183,5 milliárd forintra mérséklődött január hó végéig. Az Egyéves Magyar Állampapír állománya 2009,1 milliárd forint volt január végén, ami 148,9 milliárd forinttal alacsonyabb a 2019. év végi állománynál. Az Egyéves Magyar Állampapír állománycsökkenés oka, hogy a lakossági befektetők lejáró értékpapírjaikból képződő bevételeiket Magyar Állampapír Plusz vásárlására fordítják.

Az ÁKK Zrt. január hó folyamán 35,8 milliárd forint összegben vásárolt vissza lakossági állampapírokat a forgalmazó bankoktól.

A külföldi befektetők állampapír-állománya januárban 119,2 milliárd forinttal növekedett az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 99,3%-a, 4258,5 milliárd forint államkötvény és 0,7%-a, 28,7 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje január végén 5,8 év volt, amely nem változott az előző hónap végéhez képest.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek

állománya 23,8 milliárd forinttal növekedett. Január végén az állomány 227,5 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 0,8%-a.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A diszkontkincstárjegyek januári aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,4-ről 2,6-re növekedett. A kötvényaukciókon a havi átlagos fedezettség az előző havi 4,4-ről 3,8-re mérséklődött.

A 3 hónapos diszkontkincstárjegy utolsó januári aukcióján a hozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 5 bázisponttal emelkedett, és 0,05%-ot tett ki. A 12 hónapos kincstárjegy utolsó januári aukcióján a kialakult átlaghozam 0,06% lett, amely 5 bázisponttal magasabb a decemberi értéknél.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 0,49%-ot tett ki, amely 17 bázisponttal magasabb, mint az utolsó decemberi aukción kialakult átlaghozam. Az 5 éves kötvény utolsó januári aukcióján az átlaghozam 1,33%-ot ért el, amely 20 bázisponttal meghaladta az utolsó decemberi aukción kialakult átlaghozamot. A 10 éves kötvényaukció 2,08%-os átlaghozama 21 bázisponttal magasabb, mint az utolsó decemberi aukción kialakult átlaghozam.